

Hillegom Samen Sportief in Beweging

Sport- en beweegnota Hillegom 2017 – 2020

‘Anders denken en werken’

Voorwoord

Een nieuwe sport- en beweegnota, waarom eigenlijk? Onderstaand citaat geeft het antwoord op deze vraag.

*"We staan voor de uitdaging om zoveel mogelijk mensen actief en duurzaam te laten genieten van sport, ongeacht of dat in georganiseerd verenigingsverband gebeurt, in een ander (individueel) verband, via partnerships met andere aanbieders of hoe dan ook. We willen het voor iedereen in Nederland mogelijk maken om op zijn of haar manier te kunnen sporten waar en wanneer dan ook. De sporter die zich steeds meer op nieuwe en eigen manieren gaat verenigen staat hierin centraal. De sport is niet van ons, maar van iedereen!
Niet het instituut sport (bond of vereniging) staat centraal maar het individu dat wil sporten. We streven naar een op eigen benen staande sportinfrastructuur, waarbij vanuit de kracht en betekenis van de sport in de huidige samenleving, een duurzame financiering wordt gerealiseerd. Met daarnaast een netwerk van flexibele (open) sportorganisaties die samen optrekken voor het optimaal bedienen van de inwoners van Nederland".*

NOCNSF, Sportagenda 2017+

Vooraf de opmerking 'vanuit de kracht en de betekenis van sport in de huidige samenleving' doet ertoe. Er is de afgelopen jaren nogal iets veranderd in onze samenleving. Zelfredzaamheid is een steeds belangrijker gegeven geworden.

Gezondheid, sociale contacten en ontspanning, die zelfredzaamheid mede bevorderen, zijn ook direct verbonden aan sport- en bewegen. Daarmee wordt meteen de belangrijke rol van sport- en bewegen duidelijk.

De gemeente is niet alleen aan zet. Het samenspel met sport- en beweegorganisaties en de partijen uit het sociaal domein is van groot belang. Gezamenlijk optrekken kan en moet leiden tot een breed aanbod aan sport- en beweegactiviteiten en mogelijkheden. Het enthousiasme waarmee alle partijen deel hebben genomen aan het zeer participatieve traject om te komen tot deze sport- en beweegnota 'Hillegom Samen Sportief in Beweging' is echter veelbelovend. In dit proces zijn waardevolle contacten en initiatieven tot stand gekomen. Tijdens de uitvoering van deze sport- en beweegnota zal deze participatie een belangrijke rol blijven spelen.

De wijze waarop deze sport- en beweegnota 'Hillegom Samen Sportief in Beweging' tot stand is gekomen was zeer inspirerend. Ik wens alle partijen dezelfde inspiratie en enthousiasme toe bij het realiseren van de ambities!

Namens het college van burgemeester en wethouders.

Fred van Trigt,

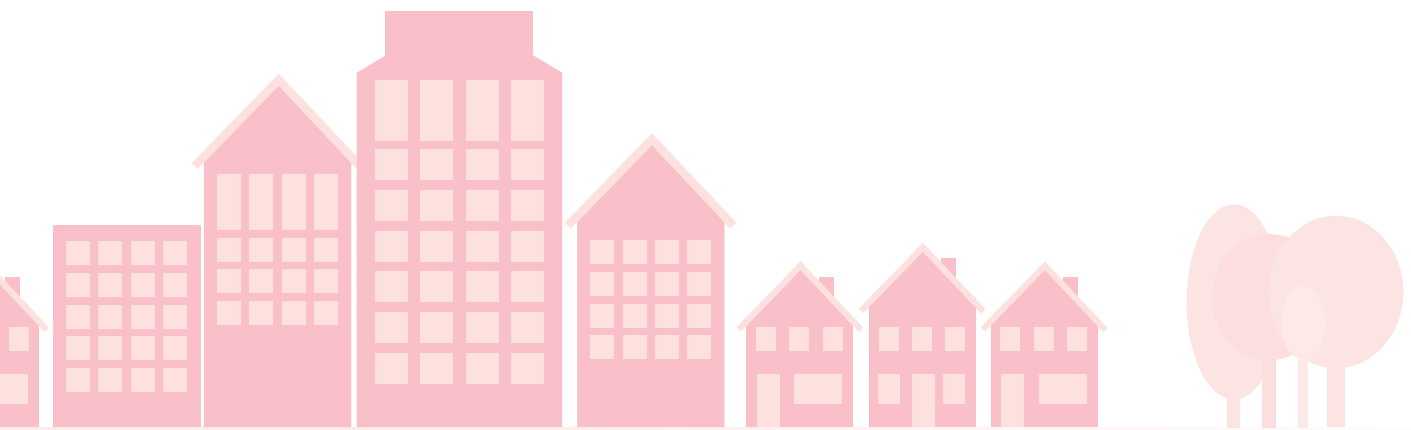
wethouder sport en bewegen

Inhoudsopgave

	7	Leeswijzer
WARMING UP	8	Inleiding
NABESCHOUWING	9	Terugblik
VOORBESPREKING	11	Een nieuwe visie op Sport en Bewegen
HET STRIJDPLAN	13	De ambities voor Sport en Bewegen
DE TACTISCHE UITVOERING	14	Speerpunten en doelstellingen
DE OPSTELLING	17	Organisatie en Samenspel
TIME OUT VOOR FEEDBACK	19	Monitoring
SPELERSBUDGET	20	Financiën

Leeswijzer

In deze sport- en beweegnota wordt in hoofdstuk één ingegaan op de aanleiding van het beleidsproces van deze nieuwe sport- en beweegnota voor Hillegom. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk kort teruggeblikt op het proces dat doorlopen is.

In hoofdstuk twee wordt ook teruggeblikt maar dan vooral op de inhoud. Wat is er op het vlak van sport en bewegen, onder de huidige sportnota, gebeurd? Wat ging er goed en wat kan er beter?

Hoofdstuk drie beschrijft de maatschappelijke waarde en het belang van sport en bewegen. Er wordt ingegaan op de verbinding met beleidsterreinen als gezondheid, jeugd en Wmo. Daarnaast wordt de centrale ambitie genoemd: 'Hillegom Samen Sportief in Beweging'.

In de hoofdstukken vier en vijf wordt de nieuwe koers omschreven met de bijbehorende ambities, speerpunten en doelstellingen, zoals deze op 18 mei 2017 door de raad zijn vastgesteld in de nota 'Keuzes maken'. Ook worden de ambities, speerpunten en doelstellingen in hun context geplaatst.

Op 18 mei heeft de gemeenteraad via een motie aandacht gevraagd voor het participatieniveau van het vervolgtraject bij de uitvoering van de sport- en beweegnota en de rollen van de verschillende partners in de uitvoering. Hierop wordt ingegaan in hoofdstuk 6.

Het hoofdstuk over 'Monitoring', hoofdstuk 7, gaat ook deels nog in op de participatie in het vervolgtraject. Daarnaast wordt aangegeven hoe de resultaten van deze nieuwe sport- en beweegnota gemonitord worden.

Ten slotte wordt in hoofdstuk 8 ingegaan op de financiën.

1 Inleiding

WARMING UP

Voor u ligt de sport- en beweegnota 'Hillegom Samen Sportief in Beweging'. Dit is het eindproduct van de opdracht zoals omschreven in de startnotitie Sport en Beweegnota 2017-2020 die op 13 oktober 2016 door de gemeenteraad van Hillegom is vastgesteld.

In de nieuwe Sport- en Beweegnota 2017-2020 wordt uitgegaan van wat sport en beweging, ieder vanuit haar eigen dynamiek, kan betekenen voor Hillegom. En hoe sport en bewegen breder maatschappelijk bijdragen aan en verbonden worden met de verschillende (beleids)thema's binnen Hillegom. Dat reikt verder dan alleen het gezondheidsbeleid. Het raakt ook aan de Wmo, Jeugdzorg, Armoede, Werk & Inkomen en andere zaken die zich binnen het sociaal domein afspelen.

In de startnotitie zijn de volgende doelstellingen beschreven:

- Het ontwikkelen en vaststellen van een visie op 'Sporten en Beweging'
- Het verder uitbouwen en verbinden met sociaal domein en andere beleidsterreinen
- Het formuleren van sport- en beweegdoelstellingen per doelgroep en thema
- Het aanreiken van keuzes op ambitieniveau en accentverschillen
- Het uitwerken van keuzes in definitieve Sport- en Beweegnota 2017-2020

1.1 SAMENSPEL, HOE ZIJN DEZE VOORZETTEN TOT STAND GEKOMEN?

Gemeente, inwoners en maatschappelijke partners hebben met elkaar gesproken over deze nota en kan dus rekenen op een breed draagvlak bij alle betrokkenen. Samen is gekeken naar de huidige situatie, het verleden en wat de wensen voor de toekomst zijn. Wat is er tot nu toe gedaan op het terrein van sport, welke initiatieven zijn er, wat gaat goed, wat kan verbeterd worden en wat zijn de ambities voor de toekomst?

De eerste fundamenten in het interactieve proces zijn gelegd tijdens twee kleedkamersessies en de inspiratie bijeenkomst 'Niet zonder slag of stoot' die gehouden zijn bij S.V. Hillegom. Daarna is een bijeenkomst 'Keuzes maken' georganiseerd. Hierop volgend zijn de resultaten van het participatieproces verwerkt in de nota 'Keuzes maken' met daarin de ambities, speerpunten, doelstellingen en de prioritering die door de deelnemers zijn aangereikt. In de raadsvergadering van 18 mei 2017 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de voorgestelde richting in ambities en doelstellingen en is de prioritering komen te vervallen. De motie die op 18 mei door de gemeenteraad is aangenomen en andere door de gemeenteraad gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in deze nieuwe sport- en beweegnota Hillegom 2017-2020 met als titel 'Hillegom Samen Sportief in Beweging'.

1.2 NAAR DE VERBINDING MET HET SOCIALE DOMEIN

Tijdens de kleedkamersessies is vooral teruggekeken. Tijdens de inspiratiesessie en de bijeenkomst 'Keuzes maken' lag het accent op het vinden van dwarsverbanden met thema's van het sociale domein. In deze sessies is aandacht besteed hoe de sport en het maatschappelijk speelveld elkaar op een natuurlijke weg weten te vinden. Maar ook waar partijen het gezamenlijk over eens zijn om (extra) aandacht aan te geven. Gebleken is dat de wil er is bij de participerende partijen maar dat het slaan van een brug tussen de verschillende partijen een belangrijke succesfactor is in het maken van verbinding met Wmo-, Jeugdzorg- en Volksgezondheidsprogramma's.

2 Terugblik

NABESCHOUWING

2.1 TERUGBLIK OP INHOUD

De huidige Sportnota is een uitvoeringsnota gebaseerd op drie pijlers:

- Sportstimulering
- Sportverenigingen
- Sportaccommodaties

met als enige verbinding het gezondheidsbeleid.

Uit de kleedkamersessies blijkt dat de sportstimulering goed tot z'n recht komt door inzet van de buurtsportcoaches in het programma van 'Hillegom in Beweging'. Wel verdient de onderlinge verbinding en doorstroming met de beoogde samenwerkende partners meer aandacht. De waarderingssubsidies aan de sportverenigingen in Hillegom worden breed ondersteund. De grootste zorgen voor de sportverenigingen zijn ledenwerving, vrijwilliger (sporttechnisch) kader en het rond krijgen van de exploitatie. De samenwerking en afstemming met onderwijs en buurtsportcoaches wordt als gebrekkig ervaren. Ten aanzien van accommodaties vindt men het jammer dat de andere sporten niet zijn meegenomen in de vernieuwing van sportpark De Zanderij. Men vindt het nu de tijd om een kwaliteitsslag te maken.

Onderstaand een opsomming van de hoofdpunten uit de kleedkamersessies:

Sportstimulering

1. Goed dat Buurtsportcoaches (BSC) er zijn!
2. Diversiteit aanbod BSC levert bijdrage aan beweegklimaat.
3. BSC leveren goede ondersteuning bij gerichte samenwerking.
4. BSC behouden en niet laten afhangen van subsidies.
5. Jeugd sportfonds goed initiatief.
6. Sport niet bekend met doelstellingen sportnota.
7. Weinig van samenwerking gemerkt.
8. Niet goed zichtbaar wat BSC doen.
9. Contact met sportclubs kan beter.

Sportverenigingen

1. Verenigingsondersteuning niet uitgevoerd.
2. Waarderingssubsidies worden gewaardeerd.
3. Goed dat er aandacht is voor huldiging kampioenen.
4. Leden aanwas, vinden vrijwilligers en exploitatie rondkrijgen zijn zorgpunten van de clubs.
5. Gebrek aan samenwerking en medewerking vanuit het onderwijs.
6. Afstemming met Welzijn Hillegom en BSC gewenst.

Sportaccommodaties

1. Hillegom heeft fantastische sportaccommodaties: SV Hillegom en zwembad De Vosse.
2. Jammer dat andere sporten niet zijn meegenomen in vernieuwing sportpark Zanderij.
3. Multifunctioneel gebruik en samenwerking op sportpark kan beter benut worden.
4. Nu tijd voor de andere 'kleine' sporten om kwaliteitsslag te maken.
5. Tarieven binnensport te hoog t.o.v. regio.
6. Gebruik Fioretti niet optimaal in verhuur en ruimte.

3 Een nieuwe visie op Sport en Bewegen

VOORBESPREKING

3.1 WAAROM DAN?

Dagelijks zijn veel inwoners, verenigingen en instanties actief met sport en bewegen. De context van de sportsector als geheel is de afgelopen jaren sterk veranderd. De samenleving is in een andere periode terecht gekomen sinds de vaststelling van het vorige sportbeleid in 2013. Sindsdien zijn er veel ontwikkelingen geweest. In de sport zelf maar ook rondom de maatschappelijke waarde die aan sport en bewegen wordt toegekend. Zelfredzaamheid van het individu is sinds het doorvoeren van de drie decentralisaties een belangrijk gegeven geworden. Sport en bewegen kunnen hier een belangrijke rol bij spelen en zorgen zo voor verbinding binnen het sociaal domein.

3.2 HET MAATSCHAPPELIJK BELANG VAN SPORT EN BEWEGEN

“Sport stimuleert de geest en de sociale binding en brengt daarmee mensen bij elkaar. Sport biedt een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van sociale en individuele problemen door mensen in beweging te krijgen, door aandacht te geven aan samenwerken en door sociale participatie mogelijk te maken”.

Plezier in bewegen is de basis voor een actieve leefstijl en draagt bij aan een positieve gezondheid en persoonlijke vitaliteit. Maar sport en beweging hebben niet alleen positieve effecten voor de **individuele** burger. Het dient ook een **collectief** belang. Het brengt namelijk inwoners bij elkaar en bevordert de onderlinge samenhang in de gemeenschap. Sportverenigingen bieden een hecht sociaal netwerk waar jong en oud met elkaar optrekken en waar vele vrijwilligers aan het werk zijn. Daarmee levert het een belangrijke bijdrage aan het ontstaan van actief burgerschap en levert op impliciete wijze een bijdrage aan de doelstellingen vanuit de Wmo, jeugd- en gezondheidszorg.

3.3 DE AANSLUITING MET HET SOCIAAL DOMEIN

Regelmatig sporten of bewegen heeft een positief effect op de gezondheid. In de huidige gezondheidsnota is al aandacht voor de verbinding met de huidige sportnota op het terrein van een gezonde leefstijl. In de (nog te ontwikkelen) nieuwe gezondheidsnota komt dit element ook zeker terug. Dit is ook van toepassing op de ontwikkeling van de nieuwe omgevingsvisie en omgevingsplan waar het creëren van een gezond leefklimaat een belangrijke beleidsdoelstelling vormt.

Een belangrijk uitgangspunt in de Wmo-transformatieagenda is 'Uitgaan van wat mensen kunnen'. Dit wordt beschreven in hoofdstuk 1. Hierbij wordt specifiek aandacht gegeven aan zelfredzaamheid, preventie en positieve gezondheid. Ook de rol van sport wordt belangrijk geacht ten aanzien van deze aspecten.

Een mooi praktijkvoorbeeld hiervan ontstond spontaan tijdens de inspiratiesessie waarin De Bollenstroom, sporthal de Vosse en de Buurtsportcoach een mooie sportieve verbinding wisten te maken in het realiseren van een 'sportklas' voor (licht) dementerende ouderen als onderdeel van een dagbesteding. Activering van deze specifieke doelgroep heeft tot gevolg dat hun ziekte zich langzamer ontwikkelt en zij langer zelfredzaam zijn.

De verbinding met het jeugdbeleid bevindt zich vooral in het lokaal versterken van het voorveld. Door aan jeugd voldoende activiteiten aan te bieden ondersteunt dat een gezond en veilig opgroeien waardoor zij nu en later op een positieve en volwaardige wijze deel kunnen nemen aan de samenleving. Sport- en beweegactiviteiten maken hier deel van uit. Een goed voorbeeld is het huidige Jeugdsportfonds/Jeugdcultuurfonds Hillegom. Kinderen uit gezinnen die weinig te besteden hebben krijgen de kans deel te nemen aan sport-, beweeg- en culturele activiteiten. Dit bevordert een gezond en veilig opgroeien.

Voor de bovengenoemde beleidsterreinen zullen begrippen als 'ontschotten' en 'zoeken naar dwarsverbanden' de komende beleidsperiode centraal staan.

3.4 CENTRALE AMBITIE

"Hillegom Samen Sportief in Beweging!"

Dat is waar we als gemeente op inzetten de komende jaren! Hillegom is een sportieve gemeente. De inwoners sporten en bewegen omdat ze het leuk vinden, het voor sociale contacten zorgt, het ontspanning geeft en omdat het gezond is. In Hillegom wordt het belang van sport als vorm van vrijetijdsbesteding erkend en is er oog voor de toenemende meerwaarde ervan. Sport en bewegen draagt bij aan welzijn en de gezondheid van mensen en vergroot de betrokkenheid bij onze samenleving. Mensen ontmoeten elkaar en sociale verbanden ontstaan waarmee de leefbaarheid in de gemeente en wijken wordt vergroot. Sport biedt kansen om inwoners met verschillende achtergronden, in soms kwetsbare posities, mee te laten doen en erbij te laten horen. Sportvoorzieningen leveren een positieve bijdrage aan het vestigingsklimaat en dragen bij aan gezonde, vitale inwoners. En dat is wat we als gemeente willen stimuleren, want een goede gezondheid draagt bij aan de kwaliteit van leven.

Uit onze centrale ambitie volgt nadrukkelijk dat de gemeente Hillegom, samen met alle sport- en beweegaanbieders en het maatschappelijk veld, de inwoners in Hillegom aan het sporten en bewegen wil krijgen en ook wil houden. Om hier invulling aan te geven zijn ambities geformuleerd, die een directe vertaling zijn van de uitkomsten van de werksessie 'Keuzes maken' met alle betrokkenen.

3.5 ANDERS DENKEN EN WERKEN!

Het resultaat van het proces dat beschreven is in de startnotitie is de voorliggende sport- en beweegnota. Een document dat richting geeft aan de jaren die voor ons liggen. De sport- en beweegnota beschrijft hierbij wat de gemeente, in samenspel met de (commerciële) sport- en beweegaanbieders en het maatschappelijke veld wil bereiken en waarom dat zo is. Het is echter geen kant en klare lijst met oplossingen. Er wordt daarom niet gesproken over individuele accommodaties, specifieke verenigingen of organisaties. Het is wel het fundament om de structuur in te richten en biedt een afwegingskader om toekomstige vraagstukken te toetsen. Binnen het anders werken is er ruimte voor voortschrijdend inzicht en kunnen inspelen op lokale vraagstukken die met betrokken samenwerkende partners gedeeld en opgepakt kunnen worden. Het in dialoog gezamenlijk iets mogelijk maken is de energie waarnaar gestreefd wordt.

Op basis van deze sport- en beweegnota wordt gericht gewerkt aan het opstellen van uitvoeringsplannen.

Deze plannen geven een antwoord op de vraag:

- hoe de ambities gezamenlijk tot uitvoering gebracht gaan worden
- wat het gewenste resultaat is
- welke partijen daarbij betrokken zijn
- welke rol zij spelen en wanneer het een en ander gerealiseerd zou moeten zijn (de mensen, de middelen en de resultaten).

Deze plannen vormen daarmee het spoorboekje tot en met 2020. Daarbij wordt gefaseerd te werk gegaan, want niet alles kan tegelijk gedaan worden. Daarbij kan, zoals hierboven al beschreven, de dienstregeling aangepast worden omdat mogelijk kansrijke initiatieven gedurende deze periode langskomen.

4 De ambities voor Sport en Bewegen

HET STRIJDPLAN

4.1 AMBITIES HILLEGOM 2017-2020

Uit het interactieve proces met het werkveld volgt nadrukkelijk dat de gemeente Hillegom gezamenlijk met alle sport- en beweegaanbieders en het maatschappelijk veld de mensen in Hillegom aan het sporten en bewegen willen krijgen en ook willen houden. Om hier invulling aan te geven zijn onderstaande ambities geformuleerd, die een directe vertaling zijn van de uitkomsten van de drie werkbijeenkomsten: Kleedkamer-, inspiratiesessie en 'keuzes maken' met alle betrokkenen.

De ambities zijn door de gemeenteraad op 18 mei 2017 vastgesteld als uitgangspunt voor het sport- en beweegbeleid voor de komende jaren. Omdat de gemeenteraad bij de behandeling van de nota 'Keuzes maken' heeft aangegeven dat een aantal ambities elkaar (gedeeltelijk) overlappen is gekeken of het aantal ambities teruggebracht kon worden zonder de inhoud geweld aan te doen. In de nu voorliggende nota zijn om die reden de ambities 1 en 6 en 8 en 9 uit de nota 'Keuzes maken' die op 18 mei door de gemeenteraad is vastgesteld samengevoegd.

Samen met de sport- en beweegaanbieders en het maatschappelijk werkveld worden plannen en activiteiten ontwikkeld die een bijdrage leveren aan het realiseren van één of meerdere onderstaande ambities. Maar deze ambities zijn ook leidend voor de interne gemeentelijke organisatie. Nadrukkelijk wordt binnen het domein van Maatschappelijke Ontwikkeling de verbinding gezocht met de Wmo, Jeugdzorg en Volksgezondheid. Dit geldt overigens ook voor de andere domeinen, zoals Ruimte, waar men bezig is met het ontwikkelen van een omgevingsvisie en een omgevingsplan voor Hillegom in het kader van de nieuwe omgevingswet per januari 2019.

1. In Hillegom streven we naar vitale en gezonde burgers en maken we het mogelijk dat iedere burger die mee wil doen ook mee kan doen aan sport- en beweegactiviteiten.
2. In Hillegom staan sportverenigingen in hun kracht en groeien uit tot sportieve buurthuizen als ontmoetingsplek voor de mensen uit de buurt. Van jong tot oud en van inactief tot sportief.
3. In Hillegom zorgen we voor hedendaagse, betaalbare sport- en beweegaccommodaties en streven we naar multifunctionele sportieve beweegomgevingen die meer bieden dan Sport alleen!
4. In Hillegom heeft het onderwijs extra aandacht voor sport- en bewegen in de buitenruimte en buurt en werkt zichtbaar samen met de Hillegomse sport- en beweegaanbieders.
5. In Hillegom waarderen wij vrijwilligersorganisaties in de sport en dagen sport- en beweegorganisaties uit een bijdrage te leveren aan Sociale Duurzaamheid en Maatschappelijke Verbondenheid.
6. In Hillegom hebben we in de openbare ruimte aandacht voor een beweegvriendelijke omgeving die uitnodigt tot actief verplaatsen, bewegen en sporten.
7. In Hillegom stimuleren wij elkaar om actief mee te doen met sport- en beweegactiviteiten en werken we zoveel mogelijk samen met de partners uit het sociale domein.

De beleidsnota 'Hillegom, Samen Sportief in Beweging' is de uitkomst van een intensief interactief proces met diverse (sport) organisaties die in Hillegom actief zijn. De geformuleerde ambities maar ook de speerpunten en doelstellingen uit het volgende hoofdstuk zijn het resultaat van gezamenlijk optrekken. Verwezenlijking is ook een gezamenlijke opgave. 'We' in de ambities, speerpunten en doelstellingen is in dit opzicht dus vaak synoniem voor gemeente Hillegom, sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke organisaties. Van sportverenigingen en welzijns- en kinderopvangorganisaties tot organisaties in de gezondheidszorg en sport- en beweegondernemers.

5 Speerpunten en doelstellingen

DE TACTISCHE UITVOERING

De ambities uit hoofdstuk 4 zijn uitgewerkt in drie thema-lijnen, waarin de speerpunten met doelstellingen zijn opgenomen. Ook deze speerpunten en doelstellingen zijn op 18 mei 2017 door de gemeenteraad van Hillegom vastgesteld als uitgangspunt voor het sport- en beweegbeleid voor de komende jaren.

A. Thema: *Sport- en Bewegestimulering*

5.1 WAT GAAN WE SAMEN DOEN?

De landelijke trends laten zien dat de afgelopen jaren steeds meer mensen zijn gaan sporten en bewegen. Echter, de laatste jaren heeft de traditionele sport steeds meer concurrentie gekregen van digitale sporten op de gameconsole tot commerciële sport- en beweegaanbieders of sportevenementen. Dit heeft de sportvereniging onder druk gezet. Naast veranderingen in het aanbod speelt er het nodige rondom de vraagkant: wat te denken van de toenemende vergrijzing, die maakt dat mensen op oudere leeftijd op een andere manier willen sporten? Links- of rechtsom zal hier met elkaar een passend aanbod op ontwikkelen moeten worden. En ook de opkomst van de ongeorganiseerde sport stelt ons voor nieuwe uitdagingen. Zo is het aandeel individuele c.q. ongeorganiseerde sport de laatste jaren gestegen en zoeken mensen steeds meer hun toevlucht tot elektronische begeleiding (de app als coach), korte cursussen of losse lessen om te sporten of te bewegen.

Is dat erg? Nee, eigenlijk niet! Zolang het ertoe bijdraagt dat mensen sporten en bewegen maakt de manier waarop niet zoveel uit. Eén van de ambities is dat iedere inwoner die dat wil, mee kan doen aan sport- en beweegactiviteiten. Het minimale streven is er daarom op gericht dat de sportdeelname tenminste op het huidige niveau blijft maar waar mogelijk nog wordt verbeterd. Het vraagt echter wel een nieuwe werkwijze, een nieuw gezicht om ook in de toekomst te blijven komen tot een passend sportaanbod voor de inwoners van Hillegom. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, is een drietal speerpunten geformuleerd die in een aantal doelstellingen zijn uitgewerkt:

1. Sport meer toegankelijk

- a. Het werkveld biedt een doorlopend sportaanbod voor de jeugd. Op de basisschool, op het voortgezet onderwijs, in naschoolse-/buitenschoolse-/ en kinderopvang en in de eigen wijk.
- b. Daar waar sport- en beweegdeelname aantoonbaar achterblijft wordt maatwerk geboden en worden mensen geholpen bij de eerste stap. De persoonlijke belemmering mag geen belemmering vormen om niet te sporten.

2. Sport(vereniging) in hun kracht

- a. Als gemeente streven we naar sterke en vitale sport- en beweegaanbieders
- b. De sport houden we als gemeente zoveel mogelijk betaalbaar, voor sport- en beweegaanbieders en gebruikers, door slim gebruik te maken van fondsen en/of regelingen.
- c. Als gemeente bieden we scholingsbudget om het kader van sport- en beweegorganisaties te bekwamen in vaardigheden gericht op het omgaan met de diversiteit aan doelgroepen.

3. Sport meer onder de aandacht

- a. De activiteiten die nu al georganiseerd worden brengen we beter onder de aandacht, waarbij we bestaande en nieuwe media inzetten.
- b. Als gemeente bieden we ruimte om meer aansprekende sportactiviteiten en mooie side-events te organiseren om inwoners te stimuleren te gaan sporten en bewegen.
- c. Onze sportieve successen gaan we gezamenlijk met elkaar delen en vieren.

B. Thema: *Maatschappelijke rol van sport*

5.2 WAT GAAN WE SAMEN DOEN?

Sporten en bewegen worden steeds belangrijker voor de samenleving. Door de samenwerking tussen sport, bewegen en zorg verder te versterken, kan sport ook een stevige bijdrage leveren aan de opgaven die voort komen uit de decentralisaties. Sport- en beweegarrangementen kunnen grote aantrekkingskracht op de doelgroepen hebben en een bijdrage leveren aan complexe gemeentelijke taken vanuit de transities in het sociale domein. Daarbij is het van belang dat onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende doelgroepen en dat elke doelgroep de aandacht krijgt die passend is.

Vanuit de ambities volgt dat de gemeente het belangrijk vindt dat inwoners naar eigen interesse en passend bij hun aanleg en mogelijkheden verantwoord kunnen deelnemen aan diverse sport- en beweegactiviteiten met als uitgangspunt om sport en bewegen voor iedereen toegankelijk te maken. De gemeente wil daarom haar partners aanzetten om sportieve activiteiten en - projecten te ontwikkelen die een bijdrage leveren aan de bredere beleidsdoelstellingen dan alleen die van de sport. Hierbij worden de buurtsportcoaches ingezet. Zij vormen een eerste schakel in het leggen en onderhouden van verbanden tussen de verschillende partijen.

Daarvoor hebben we de volgende speerpunten en doelstellingen geformuleerd:

1. Wie en waar zijn onze doelgroepen.

- a. Als gemeente gaan we samen met partners onze doelgroepen benoemen, bereiken en een beweegprogramma ontwikkelen dat past bij de wens van de doelgroep. Uitgangspunt is vraaggericht werken met de mindset: wat wil de doelgroep, waar en wanneer.

2. Een veilig sport- en beweegklimaat

- a. Als gemeente stimuleren we 'open' verenigingen en verenigingen met een maatschappelijke functie om een veilig sport- en beweegklimaat te creëren. Want onze sportverenigingen zijn van grote sociale waarde.
- b. Als sport- en beweegaanbieders maatschappelijk betrokken zijn, dan ondersteunen of belonen we ze daarvoor

3. Meer beweging zet mensen in beweging

- a. Als gemeente gaan we op zoek naar verbanden met het sociale domein, de Wmo, Jeugdzorg en Participatie.
- b. Als gemeente gaan we met sport de mensen in de samenleving weer op weg helpen. Met als doel om ze te laten bewegen, maar misschien nog wel meer met als doel om ze weer deel te laten nemen aan de maatschappij. En omdat elke groep een andere aanpak vraagt, kijken we per situatie welke vorm van maatwerk nodig is.

C. Thema: *Accommodaties en ruimte*

5.3 WAT GAAT WE SAMEN DOEN?

Voldoende en kwalitatief goede binnen- en buitensportaccommodaties en een sportief ingerichte buitenruimte zijn een voorwaarde om te kunnen sporten. In principe beschikt Hillegom over goede sportaccommodaties met het centraal gelegen sportcomplex De Zanderij, Sporthal De Vosse met buitenzwembad en twee gymlokalen.

Het ontbreekt nog aan een duidelijk beeld van vraag en aanbod en ook de benutting en bezetting kan verder worden geoptimaliseerd. Er zal daarom de komende jaren aandacht blijven voor zowel de kwaliteit van de accommodaties als ook aan de verantwoordelijkheid ten aanzien van beheer en onderhoud van deze accommodaties.

De gemeente heeft de ambitie om te zorgen voor kwalitatief goede sportaccommodaties, inclusief bijbehorende infrastructurale voorzieningen. Hiermee is overigens niet gezegd dat de gemeente moet voorzien in alle wensen en ideeën van sportverenigingen en overige gebruikers van sportaccommodaties. De publieke functie richt zich primair op het in stand houden van sportvoorzieningen die moeten voldoen aan de maatschappelijke geaccepteerde sportnormen (o.a. NOC*NSF, Landelijke Sportbonden, en de VNG). Uitgangspunt hierbij is het streven naar opwaardering en optimalisatie van de huidige binnen- en buitensportaccommodaties en zoveel mogelijk multifunctioneel gebruik van deze accommodaties. Mogelijk zijn er ook kruisverbindingen mogelijk met andere sectoren zoals jeugd-, onderwijs-, en cultuurlocaties. Voor dit alles zijn de volgende speerpunten geformuleerd:

1. Het op orde brengen van onze accommodaties

- a. In samenspraak gaan we onze accommodaties meer en beter benutten. En waar nodig grijpen we in om vraag en aanbod meer in evenwicht te brengen.
- b. Gezamenlijk zorgen we dat onze sport- en beweegaccommodaties meer en beter benut worden.
- c. Clusteren, multifunctioneel gebruiken en samen delen!

2. De openbare ruimte in Hillegom richten we meer beweegvriendelijk in

- a. Sport en speelplekken worden onder de aandacht gebracht.
- b. Schoolpleinen en sportparken worden waar mogelijk open gesteld.
- c. Lang leve de buitenruimte. In samenspraak met alle betrokkenen gaan we beter zichtbare wandel-, loop- en fietsroutes en het plaatsen van fitnessstoestellen in de buitenruimte.

3. Binnen de exploitatie bieden we meer ruimte voor ondernemerschap

- a. Als gemeente bieden we ruimte voor eigen initiatieven en wordt ondernemerschap wordt gestimuleerd.
- b. Als gemeente zoeken we naar optimalisatie van beheer- en exploitatievormen. Waar andere vormen tot meer maatschappelijk en/of financieel rendement kunnen leiden, staan wij daar voor open om de mogelijkheden verder te verkennen.

6 Organisatie en samenspel

DE OPSTELLING

6.1 WIE ZIJN ONZE PARTNERS - WIE STAAN ER OPGESTELD?

Door de nieuwe werkwijze worden meer organisaties aangesproken om te participeren in het bereiken van de ambities en doelstellingen ten aanzien van sport en bewegen. Dit in tegenstelling tot het verleden waarin de sportorganisaties zelf meer centraal stonden. Dit betekent dat naast de sportverenigingen ook andere (semi) commerciële sport- en beweegaanbieders (sportondernemers) hieraan een bijdrage kunnen leveren. Maar ook maatschappelijke organisaties die sport- en bewegen als middel willen inzetten voor Wmo-, jeugd, onderwijs- en gezondheidszorg doelstellingen. Per initiatief wordt bekeken welke organisaties moeten participeren.

6.2 WAT GAAN WE DOEN - WAT WORDT DE TACTIEK?

Met de toenemende maatschappelijke waardering en erkenning van sport en bewegen, neemt het aantal partijen dat het 'sportieve speelveld' betreedt nog steeds toe. Deze toename van het aantal partijen en de integrale benadering van sport en bewegen vraagt om coördinatie en regie. Tegelijkertijd is er sprake van het ontstaan van nieuwe verhoudingen tussen overheid en samenleving. Zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid nemen zijn ook van toepassing op sport en bewegen in de toekomst. Echter, wanneer een helpende hand van de gemeente nodig is wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn en welke rol de gemeente speelt. De samenleving vormt steeds het startpunt voor nieuwe ontwikkelingen. Deze denk- en werkwijze sluit goed aan bij de uitgangspunten van de nieuwe omgevingswet (2019).

6.3 WELKE ROLLEN HEEFT DE GEMEENTE?

De gemeente Hillegom is in het samenspel één van de betrokken partijen om het nieuwe sport- en beweegbeleid vorm en inhoud te geven. De gemeente heeft als belangrijke opgave om het algemeen belang van burgers te behartigen. De lokale overheid kan door verschillende rollen te spelen een bijdrage leveren aan een door de samenleving gewenste waarde. Wat die waarde is wordt steeds meer gezamenlijk bepaald. Het idee is dat gezamenlijk meer mogelijk gemaakt worden dan dat individuele actoren zouden kunnen: het gaat om het samen creëren van win-win situaties.

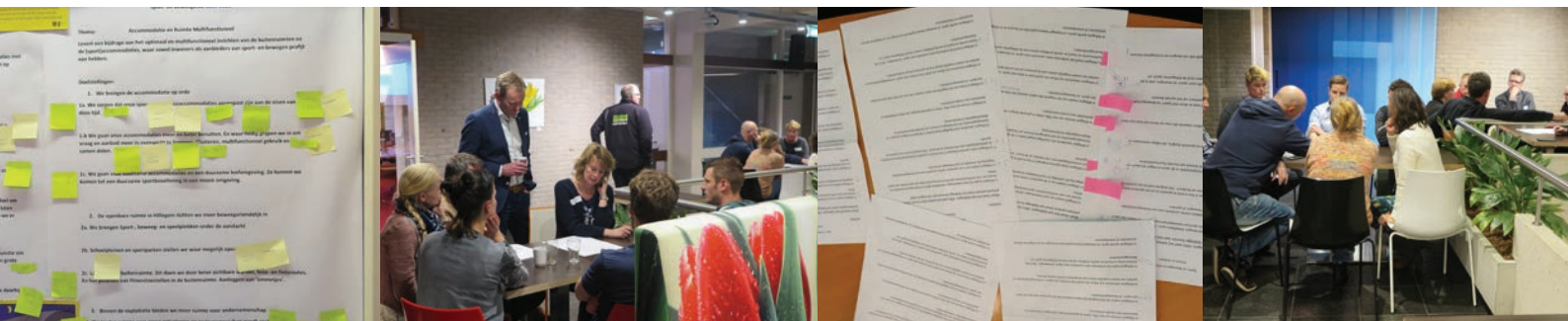
Afhankelijk van de doelstelling en de opstelling kan de gemeente verschillende rollen innemen. Als **initiatiefnemer** ligt het accent op initiëren en aanjagen, waarbij de gemeente zelf het voortouw neemt. Als **verbinder**, waarbij het accent ligt om partijen bij elkaar te brengen. Of als **ondersteuner**, waarbij de gemeente betrokken partijen desgevraagd ondersteunt en/of faciliteert. Dit is een wat passievere rol. En als **financier**, waarbij de gemeente een financiële bijdrage levert (bijv. een subsidie of een investering).

6.4 SAMENSPEL MET PARTNERS

Binnen het thema Sport- en beweegstimulering ligt het accent voor de gemeente op de rol van ondersteuner en soms verbinder. Er kunnen bijvoorbeeld stimulerings- en ondersteuningsprogramma's worden ingezet om de ambities en doelstellingen te bereiken. De partners van de gemeente, waaronder het onderwijs, de sport- en beweegaanbieders, kinderopvangorganisaties etc. zijn de belangrijkste actoren om te komen tot uitvoering en realisatie van de doelstellingen.

Binnen het thema 'Maatschappelijke rol van sport' ligt het accent voor de gemeente op de rol van verbinder. Het bijeenbrengen van betrokken partijen en het op maat ontwikkelen van nieuwe sport- en beweegarrangementen en samenwerkingsprogramma's kan ingezet worden om de ambities en doelstellingen te bereiken. Hier zijn bijvoorbeeld organisaties als Welzijnswartier (het jeugd- en jongerenwerk), Welzijnskompas, het Centrum voor Jeugd en Gezin en GGD, belangrijke schakels om samen met de sport- en beweegaanbieders tot nieuwe arrangementen te komen. Vanuit eigen kracht en (beleids)verantwoordelijkheid.

Binnen het thema Accommodaties en Ruimte ligt het accent voor de gemeente op de rol van initiatiefnemer en financier. De gemeente functioneert hier als kartrekker. Met partners als stichting De Zanderij, Sportfondsen Hillegom, het onderwijs wordt samengewerkt om de ambities en doelstellingen te bereiken. Maar ook met afdelingen binnen de eigen gemeentelijke organisatie zoals ruimtelijke ordening, vastgoed, (buiten)ruimte en maatschappelijke ontwikkeling.

7 Monitoring

TIME OUT VOOR FEEDBACK

Om de ambities en doelstellingen van deze sport- en beweegnota te bereiken wordt jaarlijks in het najaar een uitvoeringsprogramma voor het volgende jaar opgesteld. Hierbij worden, net als bij het opstellen van deze nota, sport- en beweegorganisaties maar ook de andere partners uit het sociale domein betrokken. Zij hebben hier nadrukkelijk om gevraagd. Dit programma beschrijft activiteiten, beoogde resultaten en de rollen van de gemeente en de partners.

Daarnaast is het belangrijk dat verantwoording kan worden afgelegd. Bij het opstellen en uitwerken van het uitvoeringsprogramma wordt daarom per onderdeel benoemd op welke manier gemonitord wordt. Hierbij zal, zo veel mogelijk aangesloten worden bij al beschikbare monitoringsinstrumenten. Door de resultaten doorlopend te monitoren wordt bereikt dat in de toekomst nog specifiek ingezet kan worden op het bereiken van de verschillende ambities en doelstellingen die in deze sport- en beweegnota beschreven zijn.

De gemeenteraad is een belangrijke partner ten aanzien van het sport- en beweegbeleid. Daarom zal ook met hen vanwege de ingezette koers, meer participatie van de partners, jaarlijks van gedachten gewisseld worden over het sport- en beweegbeleid. Uitvoeringsprogramma en monitoring van de resultaten kunnen daarbij aan de orde komen.

8 Financiën

SPELERSBUDGET

Met de voorliggende sport- en beweegnota is een stip op de horizon geplaatst tot en met 2020 en verder. Als financieel vertrekpunt voor de uitvoering van deze nota dient de huidige sportbegroting 2016. Als uitgangspunt geldt dus dat het realiseren van ambities en doelstellingen binnen dit budget moet plaatsvinden. Echter, onder de vastgestelde ambities en doelstellingen zijn er ook die nog niet eerder vanuit het huidige budget bekostigd zijn. Wellicht dat herschikking van de huidige middelen dan een oplossing biedt. Wanneer dit niet het geval is zal bekeken worden of er andere financieringsmogelijkheden zijn. Wanneer deze er niet zijn zal een pas op de plaats gemaakt moeten worden.

Voor de komende beleidsperiode is dus nog geen extra geld uitgetrokken omdat er nog geen concrete uitvoeringsplannen zijn. Zodra er concrete plannen zijn die vragen om extra financiering zal de gemeenteraad vanzelfsprekend betrokken worden.

Voorlopige meerjarenbegroting 2017 – 2020

Sport- en beweegstimulering en Maatschappelijk rol van de sport

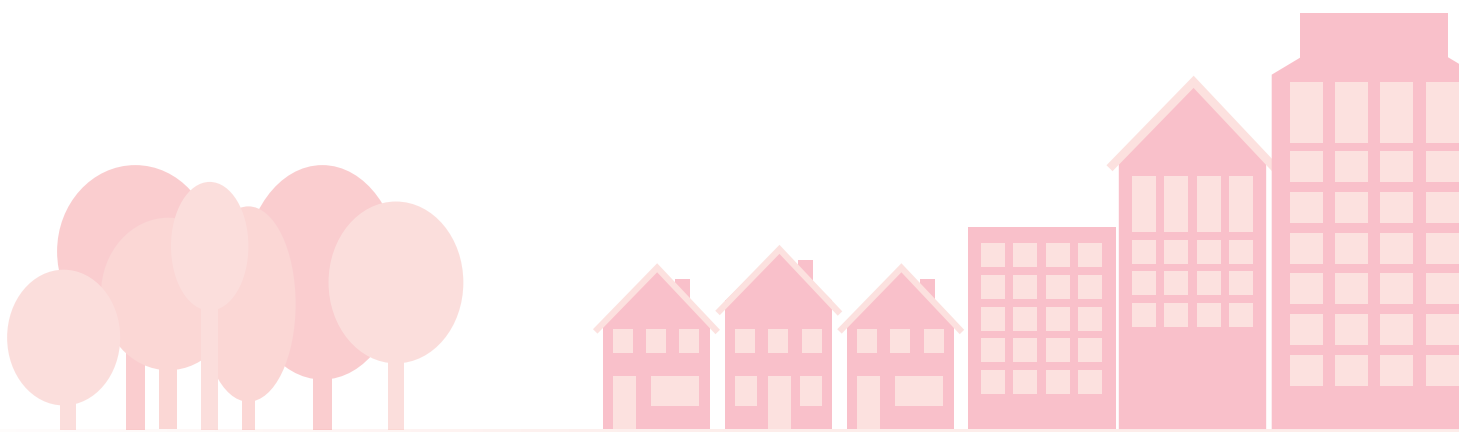
<i>Lasten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Sportstimulering (incl. vakdocent)	€ 210.000	€ 210.000	€ 210.000	€ 210.000
Lokaal gezondheidsbeleid	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Verbinding sociaal domein	PM	PM	PM	PM
Stimuleringsmaatregelen	PM	PM	PM	PM

Accommodaties en Ruimte

<i>Lasten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Exploitatie	€ 1.242.000	€ 1.242.000	€ 1.242.000	€ 1.242.000
Compensatie huurtarieven	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Ontwikkeling beweegruimte	PM	PM	PM	PM

Subsidies

<i>Lasten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Waarderingsubsidies	€ 35.644	€ 35.644	€ 35.644	€ 35.644
Jeugdsportfonds	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000

Gemeente
Hillegom

